

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas
Komisijos narė
Viktorija Sankauskaitė
Komisijos pirmininkė
Inga Žilienė

2017-10-30

**PAŽYMA
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO KAINŲ
VIRŠUTINIŲ RIBŲ KOREGAVIMO 2018 METAMS**

2017 m. spalio 30 d. Nr. O5E-294
Vilnius

Bendrosios nuostatos

Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – GDĮ) 9 straipsnio 15 dalis nustato, kad gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinės ribos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) sprendimu gali būti koreguojamos pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) dujų kainoms, mokesčiams, dujų kiekiui, teisės aktų reikalavimams, dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas, dujų įmonėms nukrypus nuo Komisijos patvirtintose kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikose nustatytų rodiklių, tačiau ne dažniau kaip kartą per metus.

Komisija 2013 m. spalio 11 d. nutarimu Nr. O3-444 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos 2014-2018 metams nustatymo“ nustatė AB „Amber Grid“ (toliau – AB „Amber Grid“ arba Bendrovė) gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą penkerių metų laikotarpiui nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. Gamtinių dujų perdavimo kainos nustatomos ir koreguojamos, vadovaujantis Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika). 2014 m. spalio 13 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-839 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimo Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ Metodikoje numatyta perdavimo sistemos naudotojams taikyti įleidimo ir išleidimo taškų (*angl. entry-exit*) kainodaros modelio principą, kuriuo vadovaujantis nuo 2015 m. perdavimo veikloje kainos viršutinė riba nustatoma ir koreguojama pajėgumų vienetui, kurie pagal Metodikos 17 p. yra užsakomi:

1. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taškuose:
  - 1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taške su suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo jungtimi Klaipėdoje (toliau – Klaipėdos DAS įleidimo taškas);
  - 1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje (toliau – Kiemėnų DAS įleidimo taškas);

1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Baltarusijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje (toliau – Kotlovkos DAS įleidimo taškas).

2. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose:

2.1. Išoriniuose išleidimo taškuose:

2.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje (toliau – Kiemėnų DAS išleidimo taškas);

2.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema taške, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje (toliau – Šakių DAS išleidimo taškas);

2.2. Vidiniame išleidimo taške – Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos sujungimo taškuose su Lietuvos gamtinių dujų skirstymo sistemomis ir Lietuvos vartotojų sistemomis, kurios tiesiogiai prijungtos prie Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos, atitinkančiame vieną išleidimo tašką visiems šalies perdavimo sistemos naudotojams.

Perdavimo kainų viršutinės ribos kiekviename įleidimo ir išleidimo taške buvo nustatytos 2014 m. spalio 30 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-881 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų kainų viršutinių ribų koregavimo 2015 metams“ ir koreguotos 2015 m. lapkričio 9 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-591 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų kainų viršutinių ribų koregavimo 2016 metams“ bei 2016 m. spalio 21 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-324 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų kainų viršutinių ribų koregavimo 2017 metams“.

Bendrovė 2017 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 7-291-860, 2017 m. spalio 19 d. raštu Nr. 7-291-1072, 2017 m. spalio 13 d. raštais (Reg. Nr. R1-9972, R1-9973, R1-9974) bei 2017 m. spalio 23 d. raštu Nr. 7-291-1081, pateikė duomenis perdavimo kainų viršutinių kainų koregavimui 2018 metams. Pagal Bendrovės pateiktus duomenis skaičiuojami koregavimo koeficientai, kuriais koreguojamas Bendrovės pajamų lygis, būtinas vykdyti perdavimo paslaugas sistemos vidaus naudotojams, t. y. be pajamų, gaunamų už transportavimo paslaugą iš trečiosios šalies į trečiąją šalį.

Dujų ir elektros departamento Dujų skyrius (toliau – Dujų skyrius), įgyvendindamas įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį, atsižvelgęs į Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros 2015 m. birželio 15 d. nuomonę Nr. 03/2015 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimo atitikimo Direktyvos 2009/73/EC, Reglamento (EC) Nr. 715/2009 gairėms bei kitoms susijusioms šios direktyvos bei reglamento nuostatoms“ (toliau – ACER nuomonė), vadovaudamasis Metodikos nuostatomis, įvertino koregavimo koeficientų įtaką ir pakoregavo AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų lygį 2018 metams bei, įvertinęs perdavimo veiklos planuojamus užsakyti ilgalaikius pajėgumus, nustatė pakoreguotas kainų viršutinės ribas įleidimo ir išleidimo taškuose 2018 metams.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos investicijų programa

AB „Amber Grid“ patikslino 2014–2018 m. perdavimo veiklos investicijų programą 2017 metams. Iš pateiktų duomenų matyti, kad Bendrovė 2017 metais iš viso planuoja investuoti 12,513 mln. Eur, t. y. 43,63 mln. Eur mažiau negu buvo numatyta 2014–2018 metų veiklos programoje. Naujo turto įsigijimui Bendrovė planuoja skirti 43,89 mln. Eur mažiau, o turto atstatymui ir rekonstrukcijai – 262,1 tūkst. Eur daugiau negu buvo numatyta 2014–2018 metų veiklos programoje.

Pagrindinė mažesnių investicijų į naują turtą priežastis – Dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos projekto įgyvendinimo terminų (ir atitinkamai investicijų išdėstymo laike) pasikeitimas (buvo planuota, kad šis dujotiekis Lietuvos teritorijoje į eksploataciją bus įvestas 2019 m., o dabar planuojama įvesti 2021 m. pab.).

Turto atstatymui ir rekonstrukcijai 2017 metais skiriama 262,1 tūkst. Eur daugiau lėšų, negu buvo numatyta 2014–2018 m. veiklos programoje daugiausia dėl pasikeitusių DSS rekonstrukcijos projektų.

2014–2018 m. veiklos programoje numatytų ir faktinių 2017 metų investicijų palyginimas parodytas 1 lentelėje.

1 lentelė. 2017 metų investicijos (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Pavadinimas	2017 m investicijos, planuotos 2014–2018 m. programoje		2017 m. investicijos	
		Vidaus naudotojams	Iš viso	Vidaus naudotojams	Iš viso
1.	Įmonės veiklos programoms vykdyti, iš viso:	56.143	56.143	11.611	12.513
1.1.	Naujas turtas, iš viso:	47.686	47.686	3.790	3.794
1.1.1.	Dujų sistemų plėtra	46.571	46.571	250	250
1.1.1.1	MD Vilnius – Kaunas ir Kaunas – Šakiai jungtis (antroji gija)	-	-	-	-
1.1.1.2	Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos	46.571	46.571	250	250
1.1.2.	Transporto priemonės	366	366	422	422
1.1.3.	Kompiuterinė technika	174	174	151	151
1.1.4.	Kita įranga, prietaisai, įrenginiai	387	387	1.244	1.247
1.1.4.1.	mažosios mechanizacijos priemonės	-	-	1.184	1.187
1.1.4.2.	Prietaisai	-	-	60	60
1.1.4.3.	instaliuoti įrenginiai, instaliacija	-	-	-	-
1.1.4.4.	kita (automobilinis krautuvas, vandenilio, helio koncentracijos dujose nustatymo stendas)	-	-	-	-
1.1.5.	nematerialusis turtas	188	188	1.698	1.698
1.1.6.	kitas turtas (baldai)	-	-	25	25
1.2.	Turto atstatymas, rekonstrukcija, iš viso:	8.457	8.457	7.821	8.719
1.2.1.	Dujotiečiai	2.317	2.317	3.369	3.457
1.2.2.	dujų kompresorinės stotys	985	985	1.400	1.400
1.2.3.	dujų skirstymo stotys	4.634	4.634	1.809	1.980
1.2.4.	dujų reguliavimo punktai	-	-	-	-
1.2.5.	kiti dujų sistemų priklausiniai ir kitas turtas	521	521	1.243	1.882
1.2.5.1	Apsaugos nuo korozijos sistemos	145	145	120	120
1.2.5.2	Telemetrijos, SCADA ir ryšio įranga	203	203	1.050	1.098
1.2.5.3	Matavimo priemonės	29	29	73	664
1.2.5.4	Kitas turtas (pastatai)	145	145	-	-

Perdavimo veiklos pajamų lygio 2018 metams nustatymas

Infliacijos koregavimo koeficientas

Sąnaudų koregavimas dėl infliacijos įvertina infliacijos poveikį bei Komisijos nustatytų sąnaudų be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų pokytį.

Nustatant AB „Amber Grid“ kainų viršutinės ribas 2014–2018 m. reguliavimo periodui buvo nustatytos sąnaudos be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų (toliau – materialinės ir joms prilygintos sąnaudos) 2017 metams – 10 036,7 tūkst. Eur, o 2018 metams – 10 148,2 tūkst. Eur. Įvertinus koregavimą dėl 2015 m. ir 2016 m. infliacijos, 2017 metams nustatytos infliacijos koeficientu koreguotinos sąnaudos sudaro $10\,036,7 \cdot (1+0,0015) \cdot (1-0,0075) \cdot (1+0,0025) = 10\,001,3$ tūkst. Eur.

Pagal Statistikos departamento skelbiamą informaciją, metinė infliacija 2017 m. liepos mėn., palyginus su 2016 m. liepos mėn., buvo lygi 3,9 proc. Vadovaujantis Metodikos nuostatomis, kurios skatina dujų įmones nuolat efektyvinti reguliuojamos veiklos rodiklius, Statistikos departamento paskelbta metinė infliacija yra mažinama efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus pusei metinės infliacijos, tačiau ne didesnis negu 3 proc. Nustatytas perdavimo veiklos pajamų lygis 2017 metams yra skaičiuojamas, vadovaujantis Metodikos 19.3 papunkčiu, t. y. pirmiesiems reguliavimo periodo metams nustatytas bazinės pajamas dauginant iš kiekvieniems sekantiems metams suskaičiuotų koregavimo koeficientų ($K_{p,t+1}$), nevertinant kiekio ir vienkartinių koregavimo koeficientų.

Remiantis 2013 m. spalio 11 d. pažymos Nr. O5-360 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos 2014–2018 metams nustatymo“ (toliau – 2013 m. pažyma) informacija, pirmiesiems reguliavimo metams Bendrovei buvo nustatytas 39 344,01 tūkst. Eur bazinis pajamų lygis iš perdavimo veiklos.

Pajamų lygis 2017 metams skaičiuojamas, įvertinus 2014 m. spalio 29 d. pažymos Nr. O5-310 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinių ribų koregavimo 2015 metams“ (toliau – 2014 metų pažyma), 2015 m. lapkričio 4 d. pažymos Nr. O5-395 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinių ribų koregavimo 2016 metams“ (toliau – 2015 metų pažyma) ir 2016 m. spalio 17 d. pažymos Nr. O5-261 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinių ribų koregavimo 2017 metams“ (toliau – 2016 metų pažyma) suskaičiuotus koregavimo koeficientus. Į kitus metus persikeliantys koregavimo koeficientai parodyti 2 lentelėje.

2 lentelė. Į kitus metus persikeliančių koregavimo koeficientų skaičiavimas

Koeficientas	Indeksas	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Infliacijos koregavimo koeficientas	I_{inf}	0,0109	-0,00124	0,01219
Investicijų koregavimo koeficientas	I_{inv}	0,0176	0,03654	-0,01864
Investicijų gražos koregavimo koeficientas	I_{ROI}	0,0458	0,01515	0,00025
Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas	I_{tech}	-0,0168	-0,03344	0,01085
Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas	X	0,0086	0,00942	0,00906
Į kitus metus persikeliantis koregavimo koeficientas	K_p	1,06624	1,026412	1,01372

Pajamų lygis 2017 metams skaičiuojamas:

$$39\,344,01 \cdot 1,0662409 \cdot 1,0264142 \cdot 1,013720 = 43\,649,1 \text{ tūkst. Eur.}$$

Infliacijos koregavimo koeficientas skaičiuojamas, vadovaujantis Metodikos 19.2 papunkčio 24 formule:

$$I_{inf,2018} = 10\,001,3 / 43649,1 \cdot (10\,148,2 \cdot (1+0,0015) \cdot (1-0,0075) \cdot (1+0,0025) \cdot (1+0,0195) / 10\,001,3 - 1) = 0,00706$$

Dėl infliacijos ir sąnaudų be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų pokyčio koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2018 metams, lyginant su 2017 metais, didėja 308,3 tūkst. Eur.

Investicijų koregavimo koeficientas

Investicijų koregavimo koeficientas (I_{inv}) įvertina gamtinių dujų įmonės sąnaudų pokytį, įgyvendinus ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas.

2017 metams Bendrovei buvo nustatytos 9 574 tūkst. Eur perdavimo veiklai priskirto ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos ir 1 618,7 tūkst. Eur mokesčių sąnaudos.

Vadovaujantis Metodikos 12.2 papunkčio nuostatomis, nusidėvėjimo sąnaudos įvertinamos pagal metų, kuriems nustatoma kainų viršutinė riba, pradžiai esančių atitinkamai paslaugai priskirtų ilgalaikio turto vienetų priskaitytiną metinę nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumą, planuojamą ilgalaikio turto vienetų nurašymą, perleidimą. Bendrovė nurodė, kad, vadovaujantis Metodikos nuostatomis, nusidėvėjimo sąnaudos 2018 m. sudarys 9 318,0 tūkst. Eur, t. y. 256,0 tūkst. Eur mažesnės, negu 2017 metais. Įvertinus eksploatuojamo turto gyvavimo ciklą bei AB „Amber Grid“ atliekamas investicijas, nusidėvėjimo sąnaudos mažėja 256,0 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Metodikos 12.5 papunkčiu, mokesčių sąnaudos skaičiuojamos įvertinant metams prieš kainų viršutinių ribų nustatymą priskaitytinas sąnaudas ir per artimiausius vienerius metus, kuriems nustatoma (koreguojama) kainos viršutinė riba, planuojamas investicijas. Bendrovė nurodė, kad 2018 m. planuojamos mokesčių sąnaudos 1 523,0 tūkst. Eur, t. y. 95,7 tūkst. Eur mažiau negu buvo įskaičiuota į 2017 metų kainą (1 618,7 tūkst. Eur).

Įvertinus nusidėvėjimo ir mokesčių sąnaudas 2018 metams, vadovaujantis Metodikos 19.4 papunkčiu, skaičiuojamas investicijų koregavimo koeficientas:

$$I_{inv2018}=(9574,0+1618,7)/43649,1*((9318,0+1523,0)/(9574,0+1618,7)-1)=-0,00806$$

Dėl investicijų koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2018 metais, lyginant su 2017 metais, mažėja 351,7 tūkst. Eur.

Investicijų grąžos koregavimo koeficientas

Investicijų grąžos koregavimo koeficientas (I_{ROI}) įvertina investicijų grąžos pokyčius dėl atitinkamai paslaugai (produktui) priskirtino reguliuojamo turto vertės (RAB) pasikeitimo.

Nustatant Bendrovei investicijų grąžą 2017 metams buvo įvertinta ekonomiškai pagrįsta reguliuojamos veiklos turto vertė 2016 m. gruodžio 31 d. – 188 445 tūkst. Eur. Įvertinus investicijų grąžos normą 7,09 proc., buvo suskaičiuota investicijų grąža – 13 360,8 tūkst. Eur 2017 metams.

AB „Amber Grid“ nurodė, kad 2017 m. gruodžio 31 d. ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė yra lygi 171 829,0 tūkst. Eur, t.y. 16 616 tūkst. Eur mažesnė negu 2016 m. gruodžio 31 d. Bendrovės prognozuojama ilgalaikio turto vertė 2017 m. gruodžio 31 d. pateikta 3 lentelėje.

3 lentelė. Perdavimo veiklos ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė 2017 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Perdavimo veikla (vidaus naudotojams)	Iš viso*
			2017.12.31	
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė (RAB) 2017 gruodžio 31 d.(2+3-4-5+6-7-8-9)	tūkst. Eur	171 829	216 759
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė 2017 m. sausio 1 d.	„-“	244 089	290 866
3.	Dujų įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos per 2017 m.	„-“	11 611	12 513
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos priskaitytos per 2017 metus	„-“	11 256	13 545
5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	„-“		

6.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 2017 m. gruodžio 31 d.	„-“	2 360	2 744
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė balansinė vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	„-“	67 752	67 995
7.1.	iš jų: naujų vartotojų prijungimo įmokos	„-“	825	
8.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	„-“	30	30
9.	Nebaigtos statybos vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	„-“	7 193	7 795

*Perdavimo veiklos turtas, kuriuo naudojasi Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos naudotojai ir asmuo, užsakantis transportavimo paslaugą iš trečiosios šalies į trečią šalį

Įvertinus Bendrovei nustatytą 7,09 proc. investicijų gražos normą, 2018 metų investicijų graža sudaro $171\,829 \cdot 0,0709 = 12\,182,7$ tūkst. Eur.

Įvertinus investicijų gražos pokytį, vadovaujantis Metodikos 19.5 papunkčiu skaičiuojamas investicijų gražos koregavimo koeficientas:

$$ROI_{2018} = 13\,360,8 / 43\,649,1 \cdot (12\,182,7 / 13\,360,8 - 1) = -0,02699$$

Dėl investicijų gražos koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2018 metams mažėja -1 178,1 tūkst. Eur.

Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas

Gamtinių dujų technologinėms reikmėms sąnaudų koregavimo koeficientas ($I_{tech, t+1}$) įvertina technologinėms reikmėms prognozuojamas sąnaudas t+1-aisiais kainų reguliavimo metais, įvertinus Komisijos nustatytus gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekius ir prognozuojamą dujų kainą.

Vadovaujantis Metodikos 12.1 papunkčiu, skaičiuojant technologines sąnaudas vertinamas Komisijos nustatytas gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekis ir prognozuojama gamtinių dujų pirkimo kaina. Bendrovei 2017 metams buvo nustatytos 1 582,5 tūkst. Eur sąnaudos technologinėms reikmėms. Bendrovė planuoja, kad Komisijos nustatytas gamtinių dujų, naudojamų technologinėms reikmėms perdavimo paslaugai teikti, poreikis 2018 metais bus 96 122 MWh. Šis poreikis nustatytas įvertinus:

1. 2013 m. pažymos 2 priede nurodytą ir kainos viršutinės ribos nustatymui naudotą 9 090,71 tūkst. m³ perdavimo paslaugos (produkto) dujų technologinėms reikmėms kiekį;

2. 2018 metams planuojamą 10,57 kWh/m³ svertinį į Klaipėdos DAS, Kotlovkos DAS ir Kiemėnų DAS (į Lietuvą) taškus tiekiamų dujų viršutinį šilumingumą, apskaičiuotą įvertinant:

– faktinį 2017 m. sausio–liepos mėn. viršutinį dujų (prie 0 °C) šilumingumą Klaipėdos DAS, Kotlovkos DAS ir Kiemėnų DAS (į Lietuvą) taškuose (atitinkamai 11,7777, 11,2355 ir 11,6196 kWh/m³), kuris perskaičiuojamas į normines sąlygas prie 20 °C matavimo temperatūros, taikant perskaičiavimo koeficientą (daliklį) 1,0738;

– faktinį 2017 m. sausio–liepos mėn. per Klaipėdos DAS, Kotlovkos DAS ir Kiemėnų DAS įleidimo taškus į AB „Amber Grid“ perdavimo sistemą įleistą dujų kiekį, atitinkamai 6 365 050 MWh, 22 855 189 MWh ir 41 996 MWh, pagal kurį į Klaipėdos DAS, Kotlovkos DAS ir Kiemėnų DAS įleidimo taškus tiekiamų dujų santykis atitinkamai pasiskirsto 21,8 %, 78,1 % ir 0,1 %.

Bendrovė nurodė, kad prognozuojama vidutinė gamtinių dujų įsigijimo kaina 2018 m. sudarys 19,25 Eur/MWh. Tačiau įvertinus gamtinių dujų biržos 2017 m. sausio–liepos mėn. duomenis apie sudaromus sandorius dujų biržoje, pateiktus Komisijai per duomenų surinkimo bei analizės informacinę sistemą (toliau – DSAIS), vidutinė svertinė gamtinių dujų įsigijimo kaina, apskaičiuota Dujų skyriaus, siekia 17,25 Eur/MWh. Atsižvelgiant į tai, 2018 m. sąnaudos technologinėms reikmėms sudarys 1 658,1 tūkst. Eur.

Įvertinus sąnaudų technologinėms reikmėms pagrįstumą, skaičiuojamas technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas:

$$I_{tech,2018} = 1\,582,5 / 43\,649,1 * (1\,658,1 / 1\,582,5 - 1) = 0,00173$$

Dėl technologinių sąnaudų koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2018 metams, lyginant su 2017 metais, didėja 75,6 tūkst. Eur.

Nenumatytų pasikeitimų koeficientas

Nenumatytų pasikeitimų koeficientas (I_{nk2018}) įvertina gamtinių dujų įmonės pajamų nuokrypį nuo numatytų rodiklių, t. y. nuokrypį tarp kainų viršutinių ribų nustatymo metu planuotų būtinųjų sąnaudų ir faktinių pajamų, įvertinus gamtinių dujų įmonės papildomą veiklą ir (arba) nenumatytus rinkos pokyčius. Bendrovė, vadovaudamasi Metodikos 19.7 papunkčiu, nustatė 2017 metų pajamų ir sąnaudų nuokrypius, vertintinus skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą.

2017 metų pajamų nuokrypiai, kurie buvo suskaičiuoti lyginant 2016 metų pažymoje nurodytus ir laukiamus 2017 metų dydžius:

1. *Techninio balansavimo rezultatas.* 2017 m. sausio–liepos mėnesiais techninio balansavimo pajamos sudarė 495,7 tūkst. Eur, o sąnaudos sudarė 428,5 tūkst. Eur, todėl techninio balansavimo saldo (pajamos minus sąnaudos) yra 67,2 tūkst. Eur. Dėl techninio balansavimo dydžio neapibrėžtumo sudėtinga prognozuoti jo dydį, todėl dujų techninio balansavimo rezultatai nebuvo planuojami ir nebuvo įtraukti į 2014–2018 m. kainos viršutinę ribą, Komisijos nustatytą 2013 m. pabaigoje. Pajamų lygį mažinanti suma, kuri turi būti įvertinta, skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą sudaro 67,2 tūkst. Eur.

2. *Perdavimo paslaugos mokesčių sąnaudos.* 2017 metais planuojamos mažesnės dujų perdavimo paslaugos mokesčių sąnaudos, palyginti su 2017 m. sąnaudomis, pripažintomis, nustatant kainų viršutines ribas 2017 metams. Remiantis 2016 m. Pažymos informacija, nustatant kainų viršutines ribas 2017 metams, buvo įvertintos 1 618,7 tūkst. Eur perdavimo paslaugos mokesčių sąnaudos. Planuojama, kad 2017 m. mokesčių sąnaudos sudarys 1 522,1 tūkst. Eur. Pajamų lygį mažinanti suma, kuri turi būti įvertinta, koreguojant 2018 m. kainų viršutines ribas: -96,6 tūkst. Eur.

3. *Dujų perdavimo paslaugos pajamos.* Dėl 2017 metais prognozuojamų mažesnių dujų perdavimo paslaugos pajamų, palyginti su 2017 m. pajamomis, pripažintomis, nustatant kainų viršutines ribas 2017 metams. Remiantis 2016 m. Pažymos informacija, nustatant kainų viršutines ribas 2017 metams, buvo įvertintas 39 815,4 tūkst. Eur dujų perdavimo paslaugos pajamų lygis. Bendrovė planuoja (2017 m. rugpjūčio 31 d. raštas Nr. 7-291-860), kad 2017 m. dujų perdavimo paslaugos pajamos, nevertinant pajamų už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą, sudarys 39 016,5 tūkst. Eur. Kompensuojama suma, kuri turi būti įvertinta, koreguojant 2018 m. kainų viršutines ribas – 798,9 tūkst. Eur.

4. *Planuojamos papildomos 2017 metų pajamos:*

4.1. už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą 2017 metais sudarys 3 882,5 tūkst. Eur;

4.2. už perdavimo sistemos balansavimą (2017 m. sausio – liepos mėnesio pajamos, sumažintos kintamomis balansavimo sąnaudomis), sudarys 28,6 tūkst. Eur.

4 lentelė. 2017 metų pajamos, darančios įtaką 2018 metų kainos viršutinei ribai (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Rodiklis	Suma
1	Pajamos už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą	-3 882,5
2	Pajamos už perdavimo sistemos balansavimą	-28,6
3	Techninio balansavimo sąnaudos	-67,2

4	Negautos 2017 metų pajamos dėl mažesnių faktinių užsakytų pajėgumų ir kiekių	798,9
5	Mokesčių nuokrypis	-96,6
	Iš viso	-3 276

4 lentelėje parodytos 2017 metų papildomos pajamos mažina 2018 metų pajamų lygį 3 276 tūkst. Eur.

Pažymėtina, kad nustatant 2018 m. pajamų lygį, nenumatytų pasikeitimų koeficiento skaičiavimuose nebuvo įvertinti Bendrovės 2017 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 7-291-860 pateikti 2016 m. pajamų nuokrypiai (-4 529,9 tūkst. Eur), nes jie įvertinami 2014-2016 m. Bendrovės viršpelnio skaičiavimuose.

$$Ink_{2018} = -3\,275,9 / 43\,649,1 = -0,07505$$

Dėl nenumatytų pasikeitimų koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2018 metams, lyginant su 2017 metais, mažėja 3 275,9 tūkst. Eur.

2014–2016 m. viršpelnio vertinimas

Metodikos 12.9.7 papunktyje numatyta, kad jei gamtinių dujų įmonės investicijų grąža padidėja už Komisijos nustatytą atitinkamos veiklos investicijų grąžą daugiau kaip 6 procentais (antroji teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba), kitiems metams arba nustatant kainas kito reguliavimo periodo pirmiesiems metams viršutinė riba mažinama visa investicijų grąža, viršijančia sumą virš antrosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos, ir 50 proc. investicijų grąža, viršijančia sumą virš pirmosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos. Šiuo atveju suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo metų arba kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, skaičiuojama pagal formulę:

$$G_2 = ROI_f - 1,04 ROI_i; \text{ (Eur)}$$

čia:

G_2 – suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo periodo metų arba kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, kai faktinė investicijų grąža viršija nustatytąją daugiau kaip 6 proc., Eur;

ROI_i – nustatyta investicijų grąža per pirmus trejus reguliavimo metus ir (arba) per visą reguliavimo periodą, priskirtina paslaugai, Eur;

ROI_f – faktinė investicijų grąža per pirmus trejus reguliavimo metus ir (arba) per visą reguliavimo periodą, Eur.

Remiantis 2013 m., 2014 m. ir 2015 m. pažymų informacija, bendra 2014-2016 metams perdavimo paslaugai nustatyta ROI sudarė 36 975,9 tūkst. Eur (2014, 2015 ir 2016 metams atitinkamai 10 911,3, 12 714,5 ir 13 350,0 tūkst. Eur). Remiantis Bendrovės metinėmis 2014, 2015 ir 2016 m. gamtinių dujų įmonės pajamų ir sąnaudų ataskaitomis, faktinė 2014-2016 m. ROI, apskaičiuota kaip perdavimo paslaugos pajamų ir sąnaudų skirtumas, siekė 48 014,9 tūkst. Eur (2014, 2015 ir 2016 metams atitinkamai 10 859,0, 14 105,8 ir 23 050,1 tūkst. Eur). 2014-2016 m. ROI viršijimas sudaro 11 039,0 tūkst. Eur (48 014,9-36 975,9=11 039,0).

Taip pat, Bendrovė 2017 m. spalio 13 d. raštu (Reg. Nr. R1-9973) pateikė papildomą informaciją dėl Bendrovės vykdomos veiklos efektyvumo (operacinių sąnaudų suefektyvinimo per 2014-2016 m.). Dujų skyrius, įvertinęs pateiktą informaciją, 2014-2016 m. laikotarpio Bendrovės pateikto efektyvumo (-1 568,1 tūkst. Eur) neįvertino, nes viešųjų pirkimų konkurencijos didinimo bei derybų dėl galutinės tiekiamos paslaugos kainos Dujų skyrius nelaiko veiklos efektyvumu. Taip pat, Dujų skyrius nesutinka su Bendrovės pagrindu dėl turto draudimo sąnaudų, kuro sąnaudų bei konsultacinių sąnaudų pokyčio bei nelaiko minėtų sąnaudų pokyčių efektyvinimu, nes operacinių sąnaudų lygis per 2014-2016 m. laikotarpį (vadovaujamosi atitinkamo laikotarpio Bendrovės audituotų pajamų ir sąnaudų ataskaitų duomenimis) nesumažėjo. Veiklos efektyvumu, Dujų skyriaus

nuomone, taip pat negalima laikyti technologinių sąnaudų su efektyvumo, nes šios sąnaudos nėra operacinės bei Bendrovės pagrindimo dėl darbo užmokesčio fondo, nes įvertinus faktinius 2014-2016 m. darbo užmokesčio fondo dydžius bei apskaičiuotus santykinius rodiklius (darbo užmokesčio sąnaudos/dujotiekių ilgis, darbo užmokesčio sąnaudos/transportuojamas kiekis, darbo užmokesčio sąnaudos/darbuotojų skaičius, darbuotojų skaičius/dujotiekių ilgis) (vadovaujamosi atitinkamo laikotarpio Bendrovės audituotų pajamų ir sąnaudų ataskaitų duomenimis), matoma santykinų rodiklių per 2014-2016 m. laikotarpį augimo tendencija. Papildomai akcentuotina, kad Bendrovė per 2014-2016 m. laikotarpį įgyvendino 52 165 tūkst. Eur investicijų, skirtų perdavimo sistemos infrastruktūros atnaujinimui. Bendrovė teikiamuose Komisijai derinti investicijų projektuose bei metiniuose investicijų planuose nurodė (2013 m. kovo 18 d. raštu Nr. 7-11-460, 2014 m. balandžio 22 d. raštu Nr. 7-221-715, 2014 m. gegužės 12 d. Nr. 7-220-819, 2014 m. spalio 10 d. raštu Nr. 7-211-1149, 2014 m. gruodžio 2 d. raštu Nr. 7-211-1422, 2015 m. spalio 30 d. raštu Nr. 7-302-1498, 2015 m. birželio 26 d. raštu Nr. 7-302-975), kad šios investicijos leis sutaupyti perdavimo veiklos kaštų, susijusių su technologinėmis sąnaudomis bei darbo užmokesčiu, nes naujai sukurtai infrastruktūros aptarnavimui bus reikalingas mažesnis kiekis darbuotojų, o perdavimo sistemos nesandarius elementus pakeitus naujais, per šiuos nesandarumus išleidžiamas dujų kiekis yra mažesnis.

5 lentelė. 2014-2016 m. investicinės grąžos viršijimo vertinimas, darantis įtaką 2018 metų kainos viršutinei ribai (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	Gamtinių dujų perdavimo paslauga			
			2014	2015	2016	2014-2016 (4+5+6)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Nustatyta investicijų grąžos norma t-aisiais metais	%	7,09%	7,09%	7,09%	
2.	Licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertė (prognuozuota, nustatant atitinkamų metų KVR)	tūkst. Eur	153 898	179 330	188 293	521 521
3.	Nustatyta investicijų grąža	tūkst. Eur	10 911,3	12 714,5	13 350,0	36 975,9
4.	Faktinė investicijų grąža	tūkst. Eur	10 859,0	14 105,8	23 050,1	48 014,9
5.	2014-2016 m. viršpelnis (4 eil.-3 eil.)	tūkst. Eur	-52,3	1 391,3	9 700,0	11 039,0

Pažymėtina, kad vadovaujantis Metodikos 12.9.8 punktu, Komisija, atlikdama teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos koregavimą, atsižvelgia į prognozuojamus gamtinių dujų įmonės pelningumo rodiklius iki reguliavimo periodo pabaigos. Jeigu vėlesniais reguliavimo periodo metais gamtinių dujų įmonės pelningumo rodikliai, įvertinus gamtinių dujų įmonei užduotus efektyvumo rodiklius, yra žemesni nei Komisijos prognozuota, skirtumas tarp prognozuotos ir faktinės investicijų grąžos įvertinamas nustatant (koreguojant) artimiausių metų kainų viršutines ribas.

Dujų skyrius, atsižvelgiant į Metodikos 12.9.8 papunktį, pamodeliavo prognozuojamus Bendrovės pelningumo rodiklius iki reguliavimo periodo pabaigos, nustatytos investicijų grąžos dydį per 2014-2018 m. sulyginant su atitinkamo periodo faktine investicijų grąža (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. 2014-2018 m. investicinės grąžos viršijimo vertinimas, atsižvelgiant į prognozuojamus Bendrovės pelningumo rodiklius iki reguliavimo periodo pabaigos (tūkst. Eur)

Eil.Nr.		2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018
1.	Reguliuojamo turto vertė (RAB) (faktas)	155219,5	179766,4	174340,1	171829	-	
2.	Nustatyta investicijų grąža	10911,3	12714,5	13350	13360,75	12182,68***	62519

3.	2014-2016 faktinės ir nustatytos investicinės gražos skirtumas (Eil. Nr. 6-Eil. Nr. 2)	-52,3	1391,3	9700	-	-	11039,0
4.	Faktinės pajamos	38324,1	40495,4	49925	44752,6*	28578,31*(!)	
5.	Faktinės sąnaudos	27465,1	26389,6	26874,9	26866**	27098,28**	
6.	Faktinė investicijų graža	10859	14105,8	23050,1	17886,24	1480,03 (!)	67381,17

*Bendrovės 2017 m. ir 2018 m. pajamos prognozuojamos, atsižvelgiant į infliacijos, darbo užmokesčio augimo rodiklius, RAB vertės pasikeitimo bei papildomas pajamas už trumpalaikius pajėgumus;

(!) prognozuojant 2018 m. pajamas, buvo įvertintas 2014-2016 m. viršpelnis (11 039,0 tūkst. Eur);

** Bendrovės 2017 m. sąnaudos prognozuojamos, atsižvelgiant į 2017 m. I pusem. faktinius ataskaitų duomenis bei 2016 m. I pusem. ir 2016 m. II pusem. sąnaudų santykį. 2018 m. sąnaudos prognozuojamos įvertinant infliacijos, darbo užmokesčio augimo rodiklius.

*** 2018 m. nustatyta investicijų graža apskaičiuojama, atsižvelgiant į Bendrovės 2017 m. rugpjūčio 31 d. raštu pateiktą 2017 m. gruodžio 31 d. reguliuojamo turto vertę bei 7,09 proc. (WACC).

Dėl 2014-2016 m. viršpelnio vertinimo AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2018 metams, lyginant su 2017 metais, mažėja 11 039,0 tūkst. Eur.

Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksmų pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas

Koregavimo koeficientas (X_{t+1}), atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksmų pokyčius: pasikeitus mokesčiams, ekonomikos ir darbo rinkos tendencijoms (Finansų ministerijos skelbiamiems ateinančių vienerių metų vidutinio darbo užmokesčio pokyčiams), teisės aktų reikalavimams ir kt.

Bendrovei 2017 metams buvo nustatyta 8 043,1 tūkst. Eur su darbo užmokesčiu susijusių sąnaudų. Vadovaujantis Metodikos 12.4.2 papunkčiu, darbo užmokesčio sąnaudos įvertinamos Finansų ministerijos skelbiamu ateinančių vienerių metų prognozuojamu vidutiniu darbo užmokesčio pokyčiu, įvertinus efektyvumo rodiklį, kuris yra lygus pusei prognozuojamos metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3 proc. Remiantis Finansų ministerijos 2017 m. rugsėjo mėn. makroekonominių rodiklių projekcija vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio indeksas 2018 metams yra 6,2, o suderinto vartotojų kainų indekso pokytis (vidutinis metinis) – 2,7 proc., kuris įvertinus efektyvumo rodiklį yra lygus 1,35 proc. Atsižvelgiant į tai, darbo užmokesčio sąnaudos 2018 metams gali būti įvertintos 4,85 proc. augimu: visos su darbo užmokesčiu susijusios sąnaudos 2018 metais sudarys 8 433,2 tūkst. Eur.

Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksmų pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas skaičiuojamas pagal Metodikos 19.8 papunktį:

$$X_{2018} = 8\,043,1 / 43\,649,1 * (8\,433,2 - 8\,043,1) / 8\,043,1 = 0,00894$$

Dėl nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksmų pokyčius atspindinčio koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis didėja 390,1 tūkst. Eur.

Pakoreguotas perdavimo veiklos pajamų lygis 2018 metams

Įvertinus perdavimo veiklos koregavimo koeficientus, vadovaujantis Metodikos 19 punktu, atskirai suskaičiuojami koregavimo koeficientai, persikeliantys iš 2015, 2016 ir 2017 metų ir koregavimo koeficientas dėl atlikto koregavimo 2018 metams:

7 lentelė. Koregavimo koeficientai 2015–2018 metams

Koeficientas	Indeksas	2015 m. (persikeliantys)	2016 m. (persikeliantys)	2017 m. (persikeliantys)	2018 m.
Infliacijos koregavimo koeficientas	I_{inf}	0,0109	-0,00124	0,01219	0,00706
Investicijų koregavimo koeficientas	I_{inv}	0,0176	0,03654	-0,01864	-0,00806

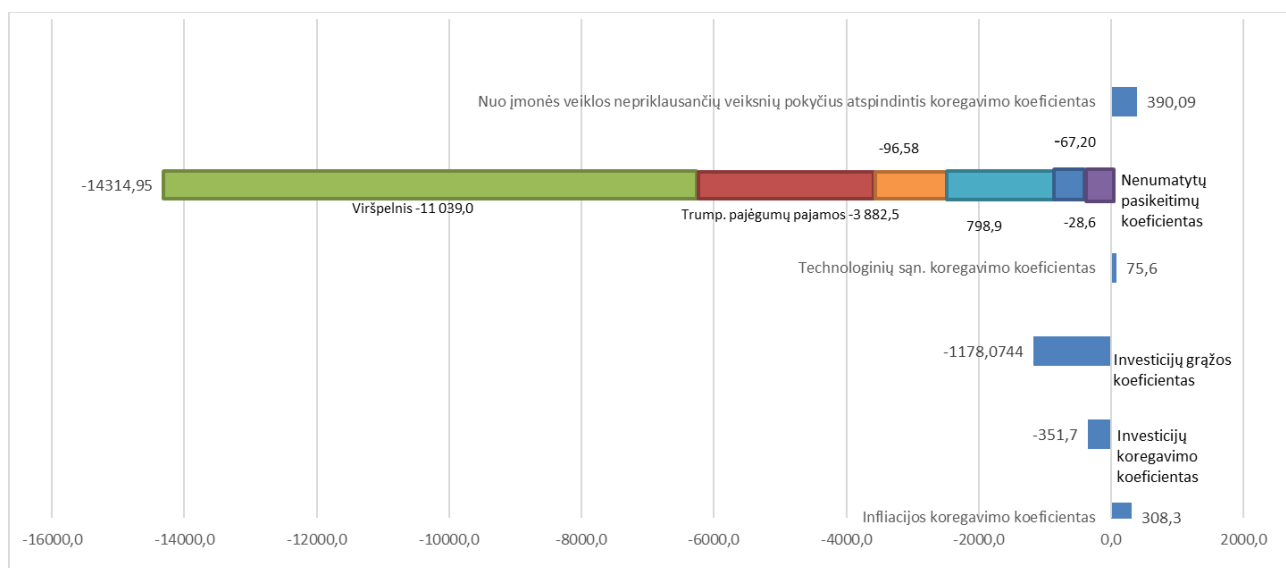
Investicijų gražos koregavimo koeficientas	I_{ROI}	0,0458	0,01515	0,00025	-0,02699
Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas	I_{tech}	-0,0168	-0,03344	0,01085	0,00173
Nenumatytų pasikeitimų koeficientas	I_{nk}	-	-	-	-0,07505
Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas	X	0,0086	0,00942	0,00906	0,00894
Perdavimo veiklos koregavimo koeficientas	K_p	1,0662	1,02642	1,01372	0,90763

Įvertinus koregavimo koeficientų įtaką bei 2014-2016 m. viršpelinį (11 039,0 tūkst. Eur), skaičiuojamas bendras leistinas perdavimo veiklos pajamų lygis 2018 metams be gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją (toliau – perdavimas į trečiąją šalį) veiklos:

$$Paj_{2018} = (39\,344 * 1,0662 * 1,02642 * 1,01372 * 0,90763) - 11\,039,0 = 28\,578,31 \text{ tūkst. Eur}^1$$

2018 m. perdavimo veiklos be gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją pajamų lygis, palyginus su 2017 metais nustatytais pajamomis, mažėja 12 292,34 tūkst. Eur, (-30,08 proc.). Koregavimo koeficientų įtaka 2018 metų pajamų lygiui parodyta 1 pav.

1 pav. Koregavimo koeficientų įtaka 2018 metų perdavimo veiklos pajamų lygiui (tūkst. Eur)

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2015 m. pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį kiekvienam dujų įleidimo į perdavimo sistemą ir dujų išleidimo iš perdavimo sistemos taškui yra nustatoma atskira kaina, gamtinių dujų perdavimo į trečiąją šalį veikla taip pat yra integruota įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelio dalis, atspindinti perdavimo sistemos operatoriaus, vykdančią šią veiklą, patiriamas sąnaudas. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 715/2009) preambulės 19 punktą ir 13 straipsnio 1 dalį, nustatydamos bendruosius naudojimosi tinklais tarifų nustatymo principus, kartu sukuria pareigą visoms valstybėms narėms užtikrinti, jog jų teritorijoje sukurta perdavimo sistema veiktų pagal Reglamente (EB) Nr. 715/2009 nustatytus reikalavimus. Dėl to yra nustatyta, jog įleidimo ir

¹ Galima apvalinimo paklaida

išleidimo taškų kainodaros modelio taikymo tikslais dujų perdavimo į trečiąją šalį veikla yra prilyginama perdavimo veiklai.

Bendrovė 2017 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 7-291-860 pateikė 2018 m. planuojamą gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją sąnaudas ir planuojamą investicijų grąžą, suskaičiuotas pagal Metodikos 17.5 papunkčio 12 formulę – 8 937 tūkst. Eur. Lyginant su planuotomis šios veiklos 2017 metams (8 605 tūkst. Eur), 2018 metams šios sąnaudos didėja 3,86 proc. dėl šių priežasčių: 2018 metams planuojamos 17 proc. (46 tūkst. Eur) didesnės lyginant su 2017 m. dujų sąnaudos technologinėms reikmėms dėl planuojamos 18 proc. didesnės dujų išigijimo kainos; 28 proc. (294 tūkst. Eur) didesnės lyginant su 2017 m. remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos. Atsižvelgus į tai, nustatomas bendras perdavimo veiklos pajamų lygis 2018 metams:

$$\text{Paj}_{2018+\text{perdavimas į trečiąją šalį}} = 28\,578,31 + 8\,937 = \mathbf{37\,515,31 \text{ tūkst. Eur}}$$

Perdavimo veiklos pajamų lygis 2018 metams, įskaitant gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją pajamas, yra 37 515,31 tūkst. Eur. Palyginus su 2017 m. Komisijos nustatytais pajamomis 11 960,34 mln. Eur, jos yra mažesnės 24,2 proc.

Pajamų lygio paskirstymas tarp įleidimo ir išleidimo taškų 2018 metams pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį

Nuo 2015 metų gamtinių dujų perdavimo kainos skaičiuojamos atskirai kiekvienam įleidimo ir perdavimo sistemą ir išleidimo iš perdavimo sistemos taškui taikant įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros skaičiavimo modelį.

Bendrovė 2017 m. spalio 19 d. raštu Nr. 7-291-1072 ir 2017 m. spalio 23 d. raštu Nr.7-291-1081 pateikė informaciją apie laukiamus 2018 metų ilgalaikių pajėgumų užsakymus perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškuose, numatomus transportuoti dujų kiekius vidaus vartotojams bei maksimalius paros srautus vidiniame išleidimo taške, naudotinus srautų modeliavimui. Prognozuojami naudojimosi perdavimo sistema duomenys pateikti 8 lentelėje.

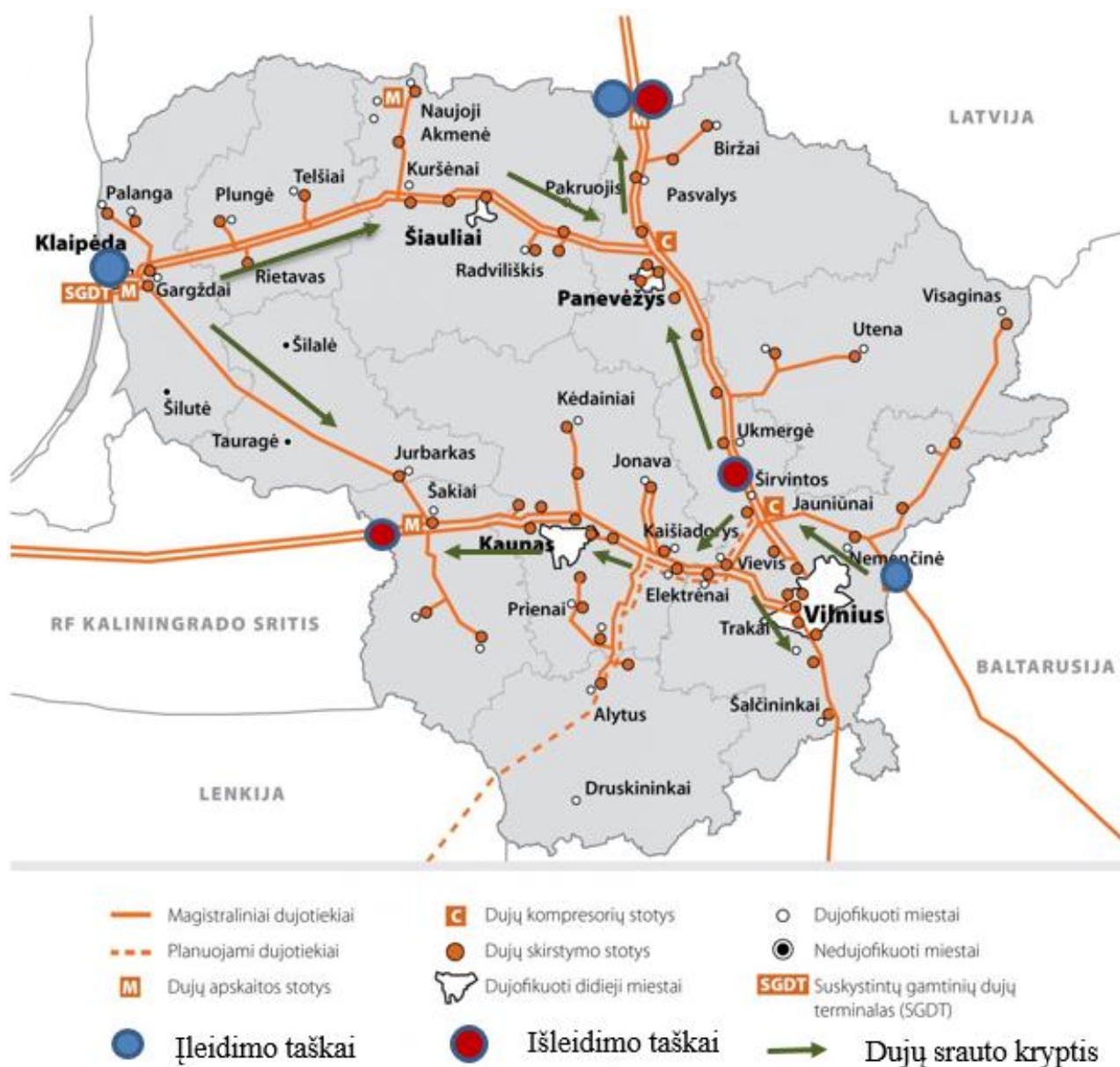
8 lentelė. 2018 metams planuojamų ir 2017 metams planuotų užsakyti ilgalaikių pajėgumų, maksimalių paros srautų ir kiekių palyginimas

Įleidimo ir išleidimo taškai	Planuojami užsakyti ilgalaikiai pajėgumai, MWh/parą/metus		Transportuojamas kiekis, MWh/metus		Maksimalūs srautai, MWh/parą	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Įleidimo taškai	207 760	207 560				
Klaipėdos DAS	23 796	30 000				
Kotlovkos DAS	174 604	168 200				
Kiemėnų DAS	9 360*	9 360*				
Išleidimo taškai	203 387	205 584				
Šakių DAS	109 200	109 200				
Kiemėnų DAS	12 510	9 360				
Vidinis taškas	81 677	87 024	23 134 728	22 033 173	187 335	206 873

* Maksimalūs dujų srautai per parą, reikalingi pažeidžiamų vartotojų tiekimo saugumui užtikrinti

Lyginant su 2017 metų duomenimis, Klaipėdos DAS užsakomi ilgalaikiai pajėgumai 2018 metams mažėja 20,68 proc., Kotlovkos DAS didėja 3,8 proc., Kiemėnų DAS įleidimo taške užsakomi ilgalaikiai pajėgumai 2018 metams nepasikeitė. Maksimalūs paros srautai 2018 metams planuojami 9,4 proc. mažesni, negu buvo planuoti 2017 metams, o transportuotini dujų kiekiai 2018 metais planuojami 5 proc. didesni negu 2017 metais.

AB „Amber Grid“ perdavimo sistemos schema ir įleidimo bei išleidimo taškai parodyti 2 pav.

2 pav. AB „Amber Grid“ perdavimo sistemos schema, įleidimo bei išleidimo taškai bei dujų srautų kryptys

Vadovaujantis ACER nuomone, Metodikos 17.5 papunktyje numatyta, kad iš įleidimo-išleidimo taškų kainodaros skaičiavimo modelio yra eliminuojamos tiesioginės ir pagrįstais nešikliais atskirtos netiesioginės sąnaudos, sąlygotos dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis tik Lietuvos Respublikos gamtinių dujų vartotojai (toliau – Lokalus tinklas). Šios sąnaudos priskiriamos vidiniam išleidimo taškui atliekant skaičiavimus pagal Metodikos 17.7 papunkčio nuostatas. Bendrovė 2017 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 7-291-860 nurodė, kad Lokaliai tinklui yra priskiriama 18 245 tūkst. Eur sąnaudų, iš kurių 11 518 tūkst. Eur sudaro veiklos sąnaudos ir 6 728 tūkst. Eur kapitalo sąnaudos, priskiriamos pagal nešiklius. Dujotiekio Pagrindiniam tinklui, kuriuo gali naudotis tiek Lietuvos Respublikos gamtinių dujų vartotojai, tiek asmenys, užsakantys transportavimo paslaugą dujų transportavimui į kitas Europos Sąjungos šalis bei

iš trečiosios šalies į trečią šalį (toliau – Pagrindinis tinklas) priskiriama 19 270,31 tūkst. Eur pajamų.

Remiantis Metodikos 17.2 papunkčiu, sudaroma ir skaičiuojama įleidimo ir išleidimo taškų matrica. Sąnaudos vienam dujų energijos vienetui yra skaičiuojamos visoms gamtinių dujų perdavimo Lietuvos perdavimo sistema tarp konkrečių įleidimo ir išleidimo taškų kombinacijoms, atsižvelgiant į galimą mažiausių sąnaudų maršrutą sistemoje. Tuomet skaičiuojamos preliminarios įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribos, naudojant mažiausių kvadratų metodą, minimizuojant skirtumą tarp visų įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinių ribų bei sąnaudų 1 MWh dujų tarp šių taškų perduoti, tokiu būdu padalinant įleidimo ir išleidimo taškams iš Pagrindinio dujotiekio tinklo gautinas metines pajamas, suskaičiuotas KVR modeliavimo tikslais – 34 191,81 tūkst. Eur (28 578,31 tūkst. Eur 2018 m. pajamų lygis + 8 937 tūkst. Eur gamtinių dujų transportavimo iš trečios šalies į trečiąją šalį paslaugos pajamų lygis – 18 245 tūkst. Eur lokalaus tinklo sąnaudos + 3 882,5 tūkst. Eur pajamos už trumpalaikius pajėgumus + 11 039 tūkst. Eur 2014–2016 m. viršpelnis), ši suma bus įvertinta skaičiuojant galutines įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutines ribas pagal Metodikos 17.7 papunkčio formules.

Vadovaujantis Metodikos 17.4 papunkčio nuostatomis bei siekiant sudaryti prielaidas naujų tiekėjų atėjimui, gamtinių dujų rinkos plėtrai, efektyviam alternatyvių gamtinių dujų tiekimo šaltinių naudojimui, skaičiuojant kainų viršutines ribas įleidimo ir išleidimo taškams yra nustatoma 20/80 leistino metinio pajamų lygio padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporcija, reiškianti, kad kainų viršutinės ribos įleidimo taškuose turi padengti 20 proc. nustatyto pajamų lygio, o išleidimo taškuose – 80 proc. pajamų lygio.

Suskaičiuotas leistinas pajamų lygis kiekviename įleidimo ir išleidimo taške pateiktas 9 lentelėje.

9 lentelė. 2018 m. pajamų lygio (KVR modeliavimui) paskirstymas tarp įleidimo ir išleidimo taškų, vertinant Pagrindiniam dujotiekio tinklui priskiriamas sąnaudas

Rodiklis	Įleidimo taškai			Išleidimo taškai			Iš viso
	Klaipėdos DAS	Kiemėnų DAS	Kotlovkos DAS	Kiemėnų DAS	Šakių DAS	Vidinis taškas	
Pajamų lygis (KVR modeliavimo tikslais) 2018 m	783.187,64	308.064,12	5.747.110,23	508.877,15	7.072.771,55	19.771.799,3	34.191.810
Pajamų lygio (KVR modeliavimo tikslais) dalis, proc.	2,3	0,90	16,81	1,49	20,67	57,83	100

Kainų viršutinių ribų įleidimo ir išleidimo taškuose nustatymas 2018 metams

Atlikus skaičiavimus pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelio principus, nustatomos perdavimo kainos viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškuose, vertinant Pagrindiniam dujotiekio tinklui priskiriamas sąnaudas, eliminavus iš jų 2017 metais gautas pajamas už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą – 3 882 500 Eur bei 2014–2016 m. viršpelinį – 11 039 000 Eur. Bendrovė prognozuoja, kad vidiniame išleidimo taške 2018 metams bus užsakyti 81 677 MWh/parą/metus ilgalaikiai pajėgumai. Kadangi perdavimo kainos viršutinė riba nustatoma ilgalaikiams pajėgumams, todėl vidiniam išleidimo taškui priskirta sąnaudų suma (be Lokalaus tinklo sąnaudų) yra dalijama iš ilgalaikių pajėgumų, užsakomų vidiniam išleidimo taške. Vadovaujantis

Metodikos 18 punktu, skaičiuojama perdavimo kainos už pajėgumus viršutinė riba kiekviename įleidimo ir išleidimo taške. Skaičiavimo rezultatai pateikti 10 lentelėje.

10 lentelė. Perdavimo kainų viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškuose, vertinant Pagrindiniam dujotiekio tinklui priskiriamas sąnaudas

Rodiklis	Įleidimo taškai			Išleidimo taškai		
	Klaipėdos DAS	Kiemėnų DAS	Kotlovkos DAS	Kiemėnų DAS	Šakių DAS	Vidinis taškas
Perdavimo kainos viršutinė riba, vertinant pagrindinio tinklo sąnaudas, Eur/MWh/parą/metus	32,91	32,91	32,91	40,68	64,77	59,38

Vadovaujantis Metodikos 17.7 papunkčiu skaičiuojamos galutinės perdavimo kainų viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškuose. Įvertinus Lokaliajam dujų tinklui priskirtas 18 245 tūkst. Eur sąnaudas ir prognozuojamus 2018 metams užsakyti 81 677 MWh/parą/metus ilgalaikius pajėgumus, skaičiuojama tik vidiniame išleidimo taške priskiriama perdavimo kainos dalis: $18\,245/81\,677=223,38$ Eur/MWh/parą/metus. Iš viso perdavimo kainos viršutinė riba vidiniame išleidimo taške sudaro: $59,38+223,38 = 282,76$ Eur/MWh/parą/metus. 2017 ir 2018 metų perdavimo pajėgumų kainų viršutinių ribų palyginimas pateiktas 11 lentelėje.

11 lentelė. 2018 metų ir 2017 metų perdavimo pajėgumų kainų viršutinių ribų palyginimas

Rodiklis	Perdavimo kainos viršutinė riba, Eur/MWh/parą/metus					
	Įleidimo taškai			Išleidimo taškai		
	Klaipėdos DAS	Kiemėnų DAS	Kotlovkos DAS	Kiemėnų DAS	Šakių DAS	Vidinis taškas
2017 m.	20,03	31,74	31,74	36,02	56,73	421,81
2018 m.	32,91	32,91	32,91	40,68	64,77	282,76
Pokytis, proc.	64,3	3,69	3,69	12,94	14,17	-32,97

Vadovaujantis Metodikos 17.8 papunkčiu, patikrinama, ar metinė leistina perdavimo veiklos pajamų suma iš įleidimo ir išleidimo taškų lygi metinių leistinų perdavimo veiklos pajamų iš Pagrindinio ir Lokalaus tinklų sumai:

$$32,91 \cdot 23796 + 32,91 \cdot 9360 + 32,91 \cdot 174604 + 40,68 \cdot 12510 + 64,77 \cdot 109200 + 282,76 \cdot 81677 = 37\,515,31 \text{ Eur}^2$$

$$19\,270,31 + 18\,245,00 = 37\,515,31 \text{ Eur.}$$

Kaip matyti iš pateiktų skaičiavimų, suskaičiuotos perdavimo kainų viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškuose tenkina Metodikos 17.8 papunkčio reikalavimus.

Vadovaujantis Metodikos 17.9¹ papunkčio reikalavimais, patikrinama, ar nustatytos gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainų viršutinės ribos įleidimo bei išleidimo taškuose tenkina sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlygą, t. y. vidutinės dujų tarpvalstybiniam transportavimui sukurtų pajėgumų vieneto kainos santykis su vidutinės vidiniams sistemos naudotojams sukurtų pajėgumų vieneto kaina turi būti lygus nuo 0,9 iki 1,1.

Sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlyga tikrinama vertinant Pagrindiniam dujotiekio tinklui sukurtų pajėgumų, kurie naudojami ir tarpvalstybiniam, ir vidaus transportavimui priskirtas sąnaudas, t. y. pajamos iš sistemos vidaus vartotojų skaičiuojamos be Lokalaus tinklo sąnaudų. Atitinkamų pajėgumų vieneto kainų santykio skaičiavimas pateiktas 12 lentelėje.

² Galima apvalinimo paklaida

12 lentelė. Pajėgumų vieneto tarpvalstybiniuose ir vidiniame taške kainų santykio skaičiavimas

Išleidimo taškai	Maksimalūs paros srautai, MWh/para	Pajamos, Eur	Pajėgumų vieneto kaina, Eur/MWh	Tarpvalstybinių ir vidinio taško pajėgumų kainų santykis
Vidinis*	216.197	19.133.021	88,50	0,94
Tarpvalstybiniai**	118.560	11.175.421	94,26	

*Vertinami vidinio išleidimo taško ir Kiemėnų įleidimo taško maksimalūs paros srautai ir pajamos Kotlovkos DAS, Klaipėdos DAS, Kiemėnų DAS įleidimo taškuose ir vidiniame išleidimo taške

**Vertinami Šakių DAS ir Kiemėnų DAS išleidimo taškų pajėgumai ir pajamos bei Kotlovkos DAS pajamos

Kaip matyti iš 12 lentelėje pateiktų skaičiavimų, tarpvalstybinių ir vidinio taško pajėgumų kainų santykis yra 0,94, t. y. perdavimo paslaugos kainų viršutinės ribos įleidimo bei išleidimo taškuose tenkina sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlygą.

Siekiant palyginti 2018 metams perdavimo sistemos vidaus naudotojams siūlomas nustatyti kainų viršutinės ribas su 2017 metais galiojančiomis, išskaičiuojama vidutinė pajėgumų kaina. 13 lentelėje parodyti perdavimo sistemos vidaus vartotojų prognozuojami užsakyti pajėgumai (naudojami perdavimo kainų viršutinių ribų skaičiavimuose), sistemos vidaus naudotojams priskiriamas perdavimo veiklos pajamų lygis ir vidutinė kaina už pajėgumų vieneta.

13 lentelė. Perdavimo sistemos vidaus naudotojams vidutinės pajėgumų kainos palyginimas

Metai	Užsakomi ilgalaikiai pajėgumai vidiniame išleidimo taške MWh/para/metai	Pajamų lygis, vertinant įleidimo ir išleidimo taško pajamas, tūkst. Eur	Vidutinė pajėgumų kaina, Eur/MWh/para/metus
1	2	3	4(3/2)
2017	87 024	39 181	450,23
2018	81 677	26 031*	318,70
Palyginimas, proc.	-6,14	-33,56	-29,21

*Pajamų lygis vidaus vartotojams skaičiuotas įvertinus 783 126 Eur (32,91*23796=783126) pajamų lygį Klaipėdos DAS įleidimo taške, 2 152 445,64 Eur pajamų lygį Kotlovkos DAS įleidimo taške (32,91*(174604-109200)) ir 23 094 988,52 Eur pajamų lygį vidiniam išleidimo taške, įvertinus Lokalaus tinklo sąnaudas(282,76*81677=23 094 988,52).

Kaip matyti iš 13 lentelės, vidutinė kaina už pajėgumų vieneta 2018 metais Lietuvos perdavimo sistemos vidinio taško vartotojams, lyginant su 2017 metais mažėja 29,21 proc. Kainos mažėjimo priežastis – viršpelnio už 2014-2016 m. bei pajamų, gautų už 2017 m. trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą, įvertinamas.

Įvertinus tai, kad 2018 m. per vidinį išleidimo tašką planuojama transportuoti 23 134 728 MWh dujų kiekį, vidutinė kainos viršutinė riba perduodamų dujų kiekio vienetai būtų 1,13 Eur/MWh, t. y. 26,52 proc. mažesnė, nei buvo 2017 m. (1,78 Eur/MWh).

Vadovaudamasis GDĮ 9 straipsniu, Metodika, bei atsižvelgdamas į AB „Amber Grid“ 2017 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 7-291-860, 2017 m. spalio 19 d. raštu Nr. 7-291-1072, 2017 m. spalio 13 d. raštais (Reg. Nr. R1-9972, R1-9973, R1-9974), 2017 m. spalio 23 d. raštu Nr. 7-291-1081 pateiktą informaciją, Dujų skyrius siūlo Komisijai pritarti pateiktam nutarimo projektui ir nustatyti:

1. Pakoreguotas ir pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį suskaičiuotas perdavimo veiklos kainų viršutinės ribas 2018 metams:

1.1. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taškuose:

1.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su suskystintų gamtinių dujų terminalo jungtimi Klaipėdoje taške – 32,91 Eur/(MWh/para/metus);

1.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, per kurį perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje – 32,91 Eur/(MWh/paraž/metus);

1.1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Baltarusijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, per kurį perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje – 32,91 Eur/(MWh/paraž/metus).

1.2. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose:

1.2.1. Išoriniuose išleidimo taškuose:

1.2.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, per kurį perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje – 40,68 Eur/(MWh/paraž/metus);

1.2.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje – 64,77 Eur/(MWh/paraž/metus).

1.2.2. Vidiniame išleidimo taške – 282,76 Eur/MWh/paraž/metus.

PRIDEDAMA. Nutarimo „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinių ribų koregavimo 2018 metams“ projektas, 2 lapai.

Dujų skyriaus vyr. specialistė

Marta Vorobjova

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, info@enmin.lt
2. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, tarnyba@vvtat.lt
3. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, info@lsta.lt
4. Lietuvos pramonininkų konfederacija, info@lpk.lt
5. Nacionalinė Lietuvos energetikos asociacija, nlea@nlea.lt
6. AB „Amber Grid“, info@ambergrid.lt
7. AB „Achema“, sekretoriatas@achema.com
8. AB „Energijos skirstymo operatorius“, info@eso.lt
9. UAB „Lietuvos dujų tiekimas“, info@ldtiekimas.lt
10. UAB „Litgas“, info@litgas.lt